

Yhdistetyt asiat T-92/00 ja T-103/00

Territorio Histórico de Álava — Diputación Foral de Álava ym. vastaan Euroopan yhteisöjen komissio

Valtiontuet — Valtiontuen käsite — Verotukselliset toimenpiteet —
Valikoivuus — Verojärjestelmän luonteella ja rakenteella perusteleminen —
Harkintavallan väärinkäyttö

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio (laajennettu
kolmas jaosto) 6.3.2002 . . . . . II-1390

Tuomion tiivistelmä

1. *Valtiontuki — Käsite — Toimenpiteen valikoivuus — Kansallinen lainsäädäntö, jolla otetaan käyttöön verohyvitys — Sellainen luonteeltaan yleinen toimenpide, jolla viranomaisille annetaan verotuksellisen edun myöntämisen osalta harkintavaltaa, kuuluu valtiontuen käsitteen alaan (EY 87 artiklan 1 kohta)*

2. *Valtiontuki — Käsite — Toimenpiteen valikoivuus — Toimenpide, jolla pyritään talous- tai teollisuuspoliittiseen tavoitteeseen — Vaikutuksettomuus (EY 87 artiklan 1 kohta)*
3. *Valtiontuki — Lainvastaisen tuen takaisin periminen — EY 88 artiklan sisältämien menettelymääräysten vastaisesti myönnetty tuki — Tuensaajien mahdollinen perusteltu luottamus — Suoja — Edellytykset ja rajoitukset (EY 88 artiklan 3 kohta)*
4. *Valtiontuki — Käsite — Alueellisten tai paikallisten yksiköiden myöntämä tuki kuuluu käsitteen alaan (EY 87 artiklan 1 kohta)*
5. *Valtiontuki — Käsite — Toimenpiteen valikoivuus — Sillä, että soveltamiskriteerit ovat objektiivisia, ei ole merkitystä (EY 87 artiklan 1 kohta)*
6. *Valtiontuki — Käsite — Erityinen verotuksellinen toimenpide — Toimenpiteen valikoivuus — Verojärjestelmän luonteella ja rakenteella perusteleva — Toimenpide, joka voidaan perustella verojärjestelmän luonteella tai rakenteella, ei kuulu valtiontuen käsitteen alaan (EY 87 artiklan 1 kohta)*
7. *Valtiontuki — Ilmoittamatta jätetyn valtiontuen soveltumattomuutta yhteismarkkinoille koskeva komission päätös — Perusteluvelvollisuuden laajuus (EY 87 artikla, EY 88 artiklan 3 kohta ja EY 235 artikla)*
8. *Valtiontuki — Valtiontuen soveltumattomuutta yhteismarkkinoille koskeva komission päätös — Se, että komissiolla on tiedossaan, mitkä muut yritykset ovat saaneet samoja tukia, ei merkitse yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaamista (EY 87 artikla)*

1. EY 87 artiklan 1 kohdan mukaan toimenpide voidaan katsoa valtiontueksi sillä edellytyksellä, että sillä suositaan ”jotakin yritystä tai tuotannonalaa”. Toimenpiteen erityisyys tai valikoivuus on näin ollen yksi valtiontuen käsitteen tunnusomaisista piirteistä.

Selkeästi yleisesti sovellettavat toimenpiteet eivät kuulu EY 87 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan. Sellaiset toimet, jotka vaikuttavat ensi näkemältä olevan kaikkiin yrityksiin sovellettavia, voivat kuitenkin olla tietyllä tavalla valikoivia, minkä vuoksi on

katsottava, että niillä pyritään suosiimaan jotakin yritystä tai tuotannonalaa. Näin on erityisesti silloin, kun viranomaisilla on yleistä sääntöä soveltaessaan tiettyä harkintavaltaa päätöksenteossaan.

tuksi valtiontueksi yksinomaan sen tavoitteiden perusteella.

(ks. 51 kohta)

Tältä osin kansallinen lainsäädäntö, jolla otetaan käyttöön investointeja koskeva verohyvitys, voidaan jättää luonnehtimatta yleisesti sovellettavaksi toimenpiteeksi ilman, että olisi tarpeen tarkastaa, onko verotuksellisen etuuden myöntäneen viranomaisen menettely ollut mielivaltaista. Riittää, kun osoitetaan, että veroviranomaisilla on harkintavaltaa, jonka perusteella se voi mukauttaa verotuksellisen edun määrää tai sen myöntämisen edellytyksiä sen arvioitavaksi annetun investointihankkeen ominaispiirteiden perusteella.

3. Valtiontukea saaville yrityksille ei voi syntyä perusteltua luottamusta komission väitetyn passiivisuuden perusteella, kun veroperustan alennuksen kaltainen kansallinen toimenpide on otettu käyttöön ilman, että siitä olisi ilmoitettu etukäteen, kuten EY 88 artiklan 3 kohdassa edellytetään. Perusteltu luottamus voi näet syntyä ainoastaan, jos tuki on myönnetty EY 88 artiklan sisältämien menettelymääräysten mukaisesti.

(ks. 54 kohta)

(ks. 23, 31 ja 35 kohta)

2. Jos olisi katsottava, että investointien rohkaisemisen kaltaiseen talous- tai teollisuuspoliittiseen tavoitteeseen pyrkiminen voi johtaa siihen, ettei valikoivaan valtion toimenpiteeseen sovelleta EY 87 artiklan 1 kohtaa, kyseinen määräys ei olisi enää vaikutuksiltaan tehokas. Tällaista toimenpidettä ei näin ollen voida jättää katsomatta EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoite-

4. Se, että alueviranomaisella on jäsenvaltion perustuslaissa tunnustettu ja suojattu verotusta koskeva autonomia, ei anna näille viranomaisille kuitenkaan oikeutta jättää noudattamatta valtiontukia koskevia sopimusmääräyksiä. Kun EY 87 artiklan 1 kohdassa mainitaan "jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty" tuki, tällä tarkoitetaan kaikkia julkisista varoista myönnettyjä tukia. Tästä seuraa, että jäsenvaltioiden alueviranomaisten (hajautetun hallinnon, osavaltioiden, alueellisten tai muiden yksikköjen), niiden oikeudellisesta asemasta ja

nimityksestä riippumatta, toteuttamat toimenpiteet kuuluvat samalla tavalla kuin liittohallintoviranomaisten tai keskushallintoviranomaisten toteuttamat toimenpiteet EY 87 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, jos tämän määräyksen soveltamisedellytykset ovat täyttyneet.

asetetuilla tulonsiirtotavoitteilla — ei sovelleta EY 87 artiklan 1 kohtaa.

(ks. 59 ja 60 kohta)

(ks. 57 kohta)

5. Vaikka valikoivan valtion toimenpiteen soveltamisala on vahvistettu objektiivisten kriteerien perusteella, se voi kuitenkin olla valikoiva ja se voidaan näin ollen katsoa EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi.
7. Ainoastaan valtiontuki, joka ”vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan” ja ”vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua”, kuuluu EY 87 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan. Vaikka tiettyissä tapauksissa jo tuen myöntämiseen liittyvistä seikoista ilmenee, että tuki voi vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja vääristää tai uhata vääristää kilpailua, komission on joka tapauksessa mainittava nämä seikat päätöksensä perusteluissa.

(ks. 58 kohta)

6. Arvioitaessa valtion toimenpidettä valtiontueksena kyseisen toimenpiteen valikoivuus voi tietyn edellytyksin olla perusteltavissa ”järjestelmän luonteella tai rakenteella”. Tällaisissa tapauksissa toimenpiteeseen ei sovelleta EY 87 artiklan 1 kohtaa. Näin ollen sellaiseen erityiseen verotukselliseen toimenpiteeseen, joka voidaan perustella verojärjestelmän sisäisellä logiikalla — kuten veron progressiivisuudella, joka on perusteltavissa verolle
- Ilmoittamatta jätettyä valtiontukea koskevassa päätöksessä komission ei tarvitse kuitenkaan osoittaa tuen todellisia vaikutuksia kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Jos komission olisi osoitettava päätöksessään jo myönnettyjen tukien todellinen vaikutus, se johtaisi niiden jäsenvaltioiden suosimiseen, jotka maksavat tukia noudattamatta EY 88 artiklan 3 kohdassa määrättyä ilmoitusvelvolli-

suutta, niiden kustannuksella, jotka ilmoittavat tuesta suunnitteluvaiheessa.

(ks. 69 ja 77 kohta)

8. Yhdenvertaisen kohtelun periaatetta ei ole loukattu, vaikka voitaisiinkin osoittaa, että komissiolla on tietylle yritykselle myönnettyjen tukien sovel-

tumattomuutta yhteismarkkinoille koskevan päätöksen tekemisen ajankohtana ollut tiedossaan sellaisia muita yrityksiä, jotka hyötyivät samoista tuista. Tällaisen toteamuksen perusteella ei näet voida katsoa, etteivät ensimmäiseksi mainitun yrityksen saamat tuet ole lainvastaisia ja soveltumattomia yhteismarkkinoille.

(ks. 95 kohta)